ВІННИЦЬКИЙ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ
УНІВЕРСИТЕТУ «УКРАЇНА»

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор інституту
_____Ганна ДАВИДЕНКО
« 02 » липня 2026 р.

ПРОГРАМА
СПІВБЕСІДИ ІЗ СПЕЦІАЛЬНОСТІ
І10 СОЦІАЛЬНА РОБОТА ТА КОНСУЛЬТУВАННЯ
ДЛЯ ВСТУПУ НА НАВЧАННЯ ДЛЯ ЗДОБУТТЯ СТУПЕНЯ «МАГІСТР»

Рекомендовано до затвердження
на засіданні вченої ради інституту
протокол №5 від «02» липня 2026 р.

Вінниця – 2026

Упорядники:
д.пед.н., проф. Давиденко Ганна Віталіївна
ст.викладач Жукова Ольга Анатоліївна

Розглянуто на засіданні
кафедри реабілітаційних технологій
Протокол №9 від « 05 » травня 2026 р.
Завідувач кафедри
_____ Олена БАШИНСЬКА

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.....4

Програма співбесіди з спеціальності «Соціальна робота та консультування»....7

Критерії оцінювання співбесіди 11

Список рекомендованої літератури.....13

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма співбесіди з спеціальності І10 «Соціальна робота та консультування» укладена для перевірки знань, умінь і навичок вступників на основі НРК 6 та НРК 7 до Вінницького інституту Університету «Україна» для осіб зі спеціальними умовами участі у конкурсному відборі за ступенями магістр відповідно до вимог, які висуваються до претендентів на навчання у закладах вищої освіти.

Основним критерієм для зарахування на навчання є знання вступника та його спроможність навчатися у вищому навчальному закладі. Саме для виявлення рівня знань абітурієнта приймальна комісія проводить співбесіду з спеціальності І10 «Соціальна робота та консультування».

Програма співбесіди при прийомі на навчання за ступенем магістра укладена відповідно до чинної програми предметного тесту з психології та соціології ЄФВВ, затвердженої наказом МОН України № 156 від 11.02.2022 р. За своїм змістом завдання охоплюють усі розділи теорії і практики соціальної роботи.

Готуючись до співбесіди, слід користуватися програмами, підручниками та посібниками затвердженими Міністерством освіти і науки України. На підставі цих програм складено перелік завдань для співбесіди.

Метою вступного випробування зі спеціальності І10 «Соціальна робота та консультування» для претендентів (абітурієнтів) вступу на освітню програму підготовки магістр є визначення рівня знань щодо теоретичних та практичних засад соціальної роботи.

Вступник повинен **знати:**

— сутність соціальної роботи як науки та практичної діяльності;

— принципи та методи соціальної роботи;

— особливості соціалізації особистості в різних мікросоціумах;

— попередження негативного впливу факторів соціального середовища на особистість;
— характеристику загальних технологій соціальної роботи і технологій організації соціальної роботи з різними групами клієнтів;
— можливості та умови ефективної реалізації загальнонаукових та специфічних методів у практиці соціальної роботи;
— основні аспекти підтримки дітей та молоді.
— загальну характеристику наукового дослідження та його процедуру, методи наукового дослідження та вимоги до оформлення результатів.

Вступник повинен **уміти:**

— аналізувати різні фактори впливу на соціалізацію особистості;
— диференціювати зміст діяльності відповідно до різних об'єктів; суб'єктів та напрямів соціальної роботи;
— добирати адекватні форми та методи соціально-педагогічної діяльності;
— давати об'єктивну оцінку соціальній політиці й уміти обґрунтувати альтернативні її варіанти; аналізувати педагогічні явища та формувати власний погляд і оцінку ідей, концепцій соціальної роботи, а також практичних проблем соціальної освіти; творчо використовувати кращі ідеї
— соціальної педагогіки і соціальної роботи для ефективної підготовки і функціонування соціальних педагогів, використовувати та трансформувати передовий соціально-педагогічний досвід до сучасних умов життєдіяльності України;
— визначати логіку дослідження; працювати з джерелами, застосовуючи емпіричні та теоретичні методи дослідження;

організовувати процедуру дослідження у сфері соціальної роботи; підготувати і оформити результати наукового дослідження.

Характеристика змісту програми. Програма вступного випробування охоплює коло питань, які в сукупності характеризують вимоги до знань і вмінь особи з метою здобуття освітнього рівня «магістр» зі спеціальності І10 «Соціальна робота та консультування».

Умови співбесіди з української мови:

– на співбесіді абітурієнтові пропонують 3 питання;

– для підготовки до співбесіди абітурієнту передбачено 30 хвилин

– для відповіді – 15–20 хвилин

– на додаткові (уточнювальні) запитання – до 10 хвилин.

Співбесіда з спеціальності І10 «Соціальна робота та консультування» проводиться не менше ніж двома членами комісії з кожним вступником, яких призначає голова предметної комісії згідно з розкладом у день вступного випробування. Під час співбесіди, вступникам задається не менше трьох питань з спеціальності. Під час співбесіди члени екзаменаційної комісії відмічають правильність відповідей в аркуші співбесіди, який по закінченню вступного випробування підписується членами відповідної комісії. На аркушах не допускаються будь-які умовні позначки, що б розкривали авторство роботи.

Перескладання співбесіди не дозволяється. Під час проведення вступного випробування забороняється користуватись електронними приладами, підручниками, навчальними посібниками та іншими матеріалами, якщо це не передбачено рішенням Приймальної комісії.

Структура програми включає «Пояснювальну записку», «Зміст програми», «Критерії оцінювання», а також список рекомендованої літератури.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ СПІВБЕСІДИ З СПЕЦІАЛЬНОСТІ І10 «СОЦІАЛЬНА РОБОТА ТА КОНСУЛЬТУВАННЯ»

Тема 1. Передумови та чинники розвитку соціальної роботи як суспільного феномену та професійної діяльності

Періодизація зарубіжної історії соціальної роботи: архаїчний період благодійності, філантропічний період, період суспільної (общинної, церковної) благодійності, період державної благодійності, період соціальної роботи.

Особливості у здійсненні соціальної роботи наприкінці XX ст. Зміцнення демократичних і гуманістичних засад в житті суспільств. Зростання кількості соціально вразливих верств населення; поява нових груп клієнтів. Поширення професій соціального працівника і соціального педагога як складових соціальної політики. Характеристика сучасного етапу розвитку соціальної роботи як професійного виду діяльності.

Тема 2. Закономірності та принципи соціальної роботи

Сучасні теорії соціальної роботи. Теорія індивідуальної, групової, общинної соціальної роботи. Теорія соціального адміністрування та планування соціальної роботи.

Система цінностей у соціальній роботі. Базові цінності соціальної роботи в Україні. Професійна етика соціального працівника.

Сутність соціальної роботи. Різні визначення соціальної роботи. Мета і завдання соціальної роботи.

Тема 3. Нормативно-правові засади соціальної роботи в Україні

Соціальна політика в Україні. Українське законодавство щодо соціальної роботи в Україні. Соціальний захист в Україні. Рівні соціального захисту. Поняття соціального забезпечення. Види забезпечення в Україні. Особливості

державної допомоги. Пільги, гарантії і компенсації як види соціального забезпечення.

Міжнародні та українські нормативно правові документи, які регулюють сферу професійної діяльності соціального працівника.

Тема 4. Соціальна робота з дітьми. Вікові характеристики дитинства (вікові завдання; інститути та агенти соціалізації, соціально-педагогічні і психологічні проблеми і небезпеки, основні напрями соціальної роботи). Типологізація дітей у контексті соціальної роботи з ними за групами ризику (проблемними групами). Причини потрапляння дітей до груп ризику. Типологізація дітей за групами девіантно-кримінальної поведінки. Соціальний портрет дітей вулиці. Історичний аспект проблеми дитячої безпритульності у порівнянні з дитячою безпритульністю 20-х років. Категорії дітей вулиці.

Актуальність проблеми сирітства в Україні. Найпоширеніші причини та види прояву сучасного соціального сирітства. Нормативно-правові засади соціальної підтримки і захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

Тема 5. Соціальна робота з молоддю. Соціальне становлення молоді в Україні. Особливості соціалізації молоді (проблеми, соціалізуючі чинники, функції однолітків). Головні напрями державної молодіжної політики в Україні. Соціальний захист – головний напрям у соціальній роботі з молоддю. Напрями соціального захисту молоді.

ВІЛ/СНІД як соціальна проблема. Соціально-психологічні моделі роботи зі спеціальними групами клієнтів, хворими на СНІД. Системи лікування і підтримки уражених груп. Соціальна робота з вагітними-ВІЛ-інфікованими: умови народження здорової дитини. Соціальна робота з ін'єкційними споживачами наркотиків. Закордонний досвід щодо запобігання ВІЛ/СНІДу. Досвід країн Західної Європи (Нідерланди, Бельгія) щодо діяльності центрів роботи з ВІЛ-інфікованими. Групи взаємопідтримки: досвід Англії, Німеччини.

Сутність самопревенції і роль особистих якостей спеціальних груп клієнтів у запобіганні поширення соціально небезпечних хвороб.

Тема 6. Соціальна робота з особами похилого віку

Особливості соціальної політики щодо осіб похилого віку в Україні. Періоди та типи старості. Соціальні та психологічні проблеми осіб похилого віку та їх зв'язок із віковими психофізіологічними особливостями. Соціальна робота з людьми похилого віку в Україні та можливі перспективи її розвитку. Основні обов'язки соціального працівника у роботі з особами похилого віку. Компетентність соціального працівника у роботі з клієнтами літнього віку. Функціонування закладів системи соціального обслуговування клієнтів літнього віку. Особливості соціальної роботи з людьми похилого віку в інституціях. Специфіка та зміст діяльності територіальних центрів в Україні.

Тема 7. Соціальна робота з представниками проблемних груп.

Характеристика проблемних груп. Соціально-педагогічна робота з клієнтами проблемних груп (робота з маргіналами, девіантами, депривантами, особами без постійного місця проживання, особами, які займаються проституцією, з людьми суїцидальної поведінки, військовослужбовцями та їх сім'ями, мігрантами, біженцями, злиденними, самотніми, жертвами насильства, особами з вираженим синдромом емоційного згорання, особами алкогольної та наркотичної залежності, антисоціальними особистостями, особами з обмеженими функціональними можливостями та ін.).

Тема 8. Соціальна робота з людьми з інвалідністю

Сучасні уявлення про інвалідність та її види. Аналіз ставлення суспільства до людей з особливими потребами. Соціальні проблеми людей з особливими потребами в Україні. Можливості реабілітації осіб з фізичними і психічними вадами в Україні. Специфіка роботи соціальних закладів й стаціонарних установ

по роботі з інвалідами. Напрямки соціальної роботи з людьми, які мають фізичні вади та психічні розлади. Реалізація соціальних заходів на різних рівнях.

Тема 9. Соціальна робота з сім'ями, що опинились у складних життєвих обставинах

Життєдіяльність сім'ї як об'єкт соціальної роботи. Поняття «складні життєві обставини». Класифікація сімей, що перебувають у складних життєвих обставинах. Основні напрями соціальної роботи з сім'ями, що перебувають у складних життєвих обставинах. Форми і методи соціальної роботи з сім'ями, що перебувають у складних життєвих обставинах. Взаємодія соціальних служб в процесі надання соціальних послуг сім'ям, що опинились у складних життєвих обставинах.

Тема 10. Діяльність недержавних об'єднань у сфері соціальної роботи

Місце недержавного сектору у соціальній сфері. Недержавні об'єднання як суб'єкт соціальної роботи. Основні види НДО соціальної сфери (громадські організації, благодійні організації, кредитні спілки, релігійні організації, приватні організації та ін.). Функції та ролі недержавних об'єднань у розв'язанні соціальних проблем. Поняття благодійності у соціальній сфері. Благодійництво, благодійна діяльність, основні напрями їх здійснення. Види та форми благодійної діяльності. Меценатство. Спонсорство. Гуманітарна допомога. Миротворча благодійна практика. Соціальна діяльність церков та релігійних організацій в Україні.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ СПІВБЕСІДИ З СПЕЦІАЛЬНОСТІ І10 «СОЦІАЛЬНА РОБОТА ТА КОНСУЛЬТУВАННЯ»

Показники:

1. Характер засвоєння знань (рівень усвідомлення, обсяг, повнота, точність);
2. Якість знань (логіка мислення, аргументація, послідовність і самостійність викладу, культура мовлення);
3. Ступінь оволодіння вміннями і навичками;
4. Творча діяльність і загальна якість виконаної роботи.

Критерії оцінювання:

Оцінювання знань абітурієнтів проводиться за 200-баловою шкалою. При цьому використовуються такі критерії:

180-200 балів	Абітурієнт дав правильну, вичерпну відповідь на поставлене запитання, продемонстрував глибокі знання понятійного апарату й літературних джерел, переконливо аргументував власну відповідь. Вступник безпомилково відповів на всі питання; повно розкрив зміст матеріалу, передбаченого заданими питаннями; виклав свої знання грамотною мовою в певній логічній послідовності; показав вміння ілюструвати теоретичні положення конкретними прикладами; відповідав самостійно без навідних питань викладача. Можливі одна-дві неточності при висвітленні другорядних питань або в судженнях, які абітурієнт легко виправив після зауваження викладача.
160-179 балів	Абітурієнт загалом відповів на поставлене запитання, але не зміг переконливо аргументувати власну відповідь, помилився у використанні понятійного апарату, припустив несуттєву помилку у відповіді. абітурієнт дає відповідь, що задовольняє ті самі вимоги, що й на 180-200 балів, але допускає деякі помилки, які сам виправляє після зауваження викладача, та поодинокі недоліки в послідовності викладання матеріалу і мовленнєвому оформленні.
140-159 балів	Абітурієнт отримує за правильну відповідь з двома трьома суттєвими помилками. Вступник виявляє знання й розуміння основних положень конкретної теми, але викладає матеріал не досить повно і допускає деякі помилки у формулюванні правил.

120-139 балів	Абітурієнт дав неповну відповідь на запитання, ухилився від аргументації, показав задовільні знання літературних джерел. Вступник виявляє знання й розуміння основних положень конкретної теми, але викладає матеріал не досить повно і допускає помилки у формулюванні правил, не вміє глибоко і переконливо обґрунтувати свої помилки і відчуває труднощі під час добору прикладів, викладає матеріал непослідовно і допускає помилки у мовленнєвому оформленні відповіді.
100-119 балів	Абітурієнт має неповне знання програмного матеріалу, але рівень знань відповідає мінімальним критеріям оцінювання.
до 100 балів	Абітурієнт дав неправильну відповідь, показав незадовільні знання понятійного апарату й спеціальної літератури, ухилився від аргументації чи взагалі не відповів.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Андрейчук С.К. Нормативне забезпечення соціальної роботи: навчальний посібник. – Львів: Видавництво «Магнолія», 2025. – 243 с. ISBN 978-617-574-320-1.
2. Безпалько О. В. Соціальна педагогіка в схемах і таблицях : навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2021. 208 с.
3. Гусєва О.Є. Методи соціальної роботи. – Харків: ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2020. – 280 с.
4. Звєрєва І. Д. Технології соціальної роботи : навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2021. 240 с.
5. Звєрєва І.Д. Соціальна робота: теорія і практика. – Київ: Центр навчальної літератури, 2019. – 312 с.
6. Капська А. Й. (ред.). Соціальна робота : навчальний посібник. Київ : Центр навчальної літератури, 2020. 352 с.
7. Капська А.Й. Соціальна педагогіка та соціальна робота. – Київ: Либідь, 2018. – 356 с.
8. Козубовська І.В. Соціальна робота з дітьми та молоддю. – Ужгород: Говерла, 2018. – 270 с.
9. Лукашевич М. П., Семигіна Т. В. Соціальна робота (теорія і практика) : підручник. Київ : Каравела, 2022. 368 с.
10. Ляшенко О.В. Соціальна політика та соціальний захист населення. – Київ: КНЕУ, 2020. – 290 с.
11. Пічкар О. П. Етика соціальної роботи : навчальний посібник. Київ : Ліра-К, 2021. 220 с.
12. Семигіна Т. В. Сучасна соціальна робота : монографія. Київ : Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2020. 276 с.
13. Суліцький В. В., Швед О. В. Консультування в соціальній роботі : навч.-метод. посіб. Київ : Вініченко, 2023. 239 с.
14. Тюптя Л. Т., Іванова І. Б. Соціальна робота: теорія і практика : навч. посіб. Київ : Знання, 2020. 574 с.
15. Тюріна Т.О. Соціальна робота з сім'єю. – Київ: Академвидав, 2019. – 298 с.